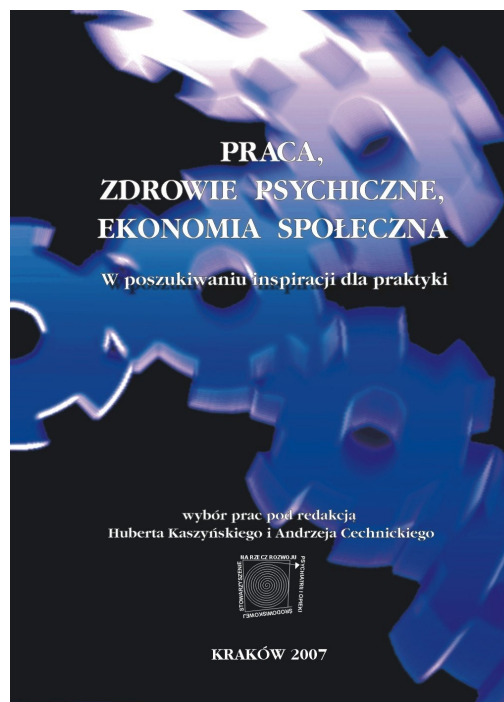

Kaszyński H., Cechnicki A., *Praca, zdrowie psychiczne, ekonomia społeczna*, Kraków, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, 2007, s. 248.

Publikacja pt. „Praca, zdrowie psychiczne, ekonomia społeczna”, będąca wyborem artykułów pod redakcją Huberta Kaszyńskiego i Andrzeja Cechnickiego jest w pewien szczególny sposób niezwykła. Oto bowiem dochodzi do realizacji idei, którą przed wieloma laty sformułował Profesor Antoni Kępiński: osoba z zaburzeniami psychicznymi jest nie tylko pacjentem, ale też nauczycielem. Tak bowiem można traktować sytuację, kiedy współautorami pracy na temat wybranych zagadnień z obszaru psychiatrii społecznej są osoby pozostające w leczeniu psychiatrycznym, bezpośrednio zaangażowane w problemy opisywane w tej książce. Ich świadectwo ma szczególną wartość, a spojrzenie, które w literaturze anglojęzycznej bywa określane jako *First Person Account* często więcej wnosi, niż uczone wywody profesjonalistów.

Książka ta jest zarazem dowodem, jak wiele się w polskiej psychiatrii w ciągu ostatnich kilkunastu lat zmieniło. Nie tylko mamy nowe neuroleptyki, nie tylko mamy nowoczesną ustawę psychiatryczną. Zmienia się także coś fundamentalnego i niezwykle ważnego: miejsce i rola pacjenta w systemie leczenia. Model psychiatrii patriarchalnej, w którym pełnia władzy i funkcji kontrolnych należała do psychiatry, a jedynym zadaniem pacjenta było realizowanie poleceń psychiatry stopniowo – przynajmniej, że jeszcze nie dość szybko – odchodzi w zapomnienie. Pojawia się zaś i rozwija podejście, w którym osoba leczona jest partnerem, a zadaniem psychiatry nie jest powierzchowne usuwanie objawów, lecz dbanie o szeroko rozumianą jakość życia pacjenta. W tym kontekście leczenie objawów jest jedynie fragmentem szerokiego planu terapeutycznego,

nieomal równie ważnym co problem dobrej i godnej pracy zawodowej tego pacjenta.

Autorzy publikacji naświetlają ten problem z wielu stron: od perspektywy osobistej i egzystencjalnej poczynając na analizach społeczno – politycznych kończąc. Choć praca jest bogata w odniesienia do publikacji badawczych, trudno by tu szukać chłodu naukowego, a sam wydźwięk książki jest wyrazem - jak na pracę z psychiatrii społecznej przystało - społecznego zaangażowania autorów.

Redaktorom gratuluję pomysłu, autorom – jakości prac, zaś czytelnikom życzę, by dostrzegli w tej publikacji coś więcej niż tylko zbiór ciekawych i kompetentnie napisanych publikacji. Wspólna refleksja terapeutów i pacjentów nad rolą pracy w zdrowiu i chorobie, nad uwarunkowaniami ekonomicznymi i kontekstem społecznym zdrowia psychicznego jest przykładem dzieła, w którym idea partnerstwa między pacjentem a terapeutą spełnia się w nowej, zaskakująco owocnej formie.

Prof. dr hab. Bogdan de Barbaro
Katedra Psychiatrii CM UJ

